

Undervisningsbeskrivelse

Termin	2016 - 2019
Institution	Favrskov Gymnasium
Uddannelse	stx
Fag og niveau	Historie A
Lærer	Svend Møller (1.g) & Morten Holm Kruse (2.g & 3.g)
Hold	3.m

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Folkedrab
Titel 2	Forbrydelse og straf (kronologiforløb)
Titel 3	Danmark i krig (DHO forløb)
Titel 4	Renæssancen og opdagelserne
Titel 5	Dansk Vestindien
Titel 6	Mellemkrigstid og Danmarks besættelse + introduktion til historiebrug
Titel 7	Demokrati gennem tiderne
Titel 8	Imperialisme, Nationalisme og 1. Verdenskrig
Titel 9	Den Kolde Krig + kronologiforløb

Titel 1	Folkedrab
Indhold	<p>Forløb om folkedrab med udgangspunkt i det diakrone: Brecht: Af en læsende arbejders spørgsmål (intro til faget)</p> <p>1) Introduktion til forløbet og arbejde med Holocaustkronologi. Politiken. Mandag 27. januar 2003: "Folkedrab – og international ansvarlighed" ("Folkedrabsavisen"): forsidebilledet. Faktalink/Holocaust: Holocaustkronologi</p> <p>2) Bearbejde begreberne Endlösung og Holocaust Hofer: Nationalsocialismen: "Wannsee-protokollen". www.folkedrab.dk/holocaust/gerstein. "Øjenvidneberetninger om massegasninger" Fra Gerstein-rapporten. Guds spion. Offer, gerningsmand ... http://folkedrab.dk/sw52702.asp</p> <p>3) Definition på folkedrab med henblik på at sammenligne folkedrabene i Armenien, Rwanda og Cambodia http://www.menneskeret.dk/menneskeretieuropa/fn/folkedrab/: FN's konvention om folkedrab og Kritik af definitionen. Case: Armenien 1915-1918. Cambodja 1975-1979. Rwanda 1994: http://folkedrab.dk: Artiklerne: „Før folkemordet“. "Folkemordet". "Efter folkemordet" + søgning på nettet</p> <p>4) Konsekvens af Holocaust : Verdenserklæringen af 1948 og analyse af folkedrab og international ansvarlighed efter 1948. Gade: Menneskerettighederne. Munksgaard: FN's Verdenserklæring om menneskerettigheder. Faktalink/Etnisk udrensning: Etnisk udrensning, Dayton-aftalen og krigsforbryderdomstolen. www.folkedrab.dk. Folkedrabet i Bosnien Poul Nyrup Rasmussens tale i TV-avisen om nødvendigheden af, at Danmark må tage sin del af ansvaret Kluge: "Et kort ophold". Danske FN-tropper i Bosnien 1997-98. Srpskas rapport, www.folkedrab.dk "Folkedrabsavisen". "Massakren i Srebrenica", s 14 Oplæg ved en af skolens samfundsfaglærere, flygtning fra Bosnien Ondskabens anatomi 2005, dramadokumentar CFU</p> <p>5) Danmarks historie: Hvorfor har vi ikke haft folkedrab i Danmark ? Indsamling af elevernes etniske baggrunde (tilbage til oldeforældrene) Uddrag af Orla Borg: "Multi-Danmark" (JP. 30.08. 1999) "Lovgivningen af 1736" i Bejder m.fl., Fra huegenotter til afghanere, 2003 Uddrag af A Enevig, Sigøjnere i Danmark, 1968 og Tater og Rejsende, 1964 F Pedersen, Skyd sigøjnerne 1990, s. 41-43 (Øjenvidneberetning, Bjerres rapport og Heimdal, episoden i Padborg 1934)</p> <p>6) Mindekultur: Hvordan mindes man folkedrab – og hvilken konsekvens har det på vores mindekultur. Stine Thuge <i>Efter folkedrab</i> til gymnasiale uddannelser: Historie. Afdeling for Holocaust- og folkedrabsstudier, DIIS Undervisningsbog (http://www.folkedrab.dk/undervisning/undervisningsideer/ historieafsnittet s.4-10 Sune Bechmann Pedersen, Denkmal für die ermordeten Juden Europas, Kbh Universitet 2005, s. 6-23 Den lille hornblæser. Dark Tourisme. www.Folkedrab.dk</p> <p>Sort Mælk – Holocaust i ny kunst. www.Folkedrab.dk</p> <p>8) Evaluering af forløbet.</p>
Omfang	15 blokke
Særlige fokus-punkter	<p>Kompetencer: at kunne redegøre for problemfelterne, at kunne stille nye spørgsmål til emnet, Notatteknik, hensigtsmæssig forberedelse til timerne.</p> <p>Simpel infosøgning på internettet</p> <p>Viden om centrale begivenheder i Europas historie og verdenshistorien i det 20.årh.</p>

	<p>Analysere mentalitet i tid og rum</p> <p>Indsamle og systematisere informationer om elevernes egen familiære fortid</p> <p>Introduktion til metodisk-kritisk bearbejdelse af historisk materiale</p> <p>Fokus på tekstlæsning og behandling af forskellige materialetyper</p> <p>Skriftlig evaluering af forløbet og egen indsats</p>
Væsentligste arbejdsformer	<p>Introduktion til forskellige arbejdsformer: Klasseundervisning, pararbejde, gruppearbejde af kortere varighed</p>

Titel 2	Forbrydelse og straf (kronologiforløb)
Indhold	<p>Lange linje forløb om temaet 'Forbrydelse og straf' i dansk og historie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Forbrydelse og straf i et historisk perspektiv: <ul style="list-style-type: none"> - Eilertsen, Mogens (2008): Uddrag fra <i>Forbrydelse og straf</i>, s. 26-32, Gyldendal 2. Middelalder: <ul style="list-style-type: none"> - Thiedicke, Johnny (1996): <i>Er vi alle forbrydere</i>, s. 7-9 - Kilder: Fortalen til Jyske lov, 1241, og Uddrag fra Sjællandske lov om "Horkarle og sårloven" 3. Den tidlige enevælde: <ul style="list-style-type: none"> - Danmarkshistorien.dk – "Griffenfeld og Struensee – en konsekvens af enevældens styreproblemer" på - http://danmarkshistorien.dk/perioder/den-aeldre-enevaelde-1660-1784/griffenfeld-og-struensee-en-konsekvens-af-enevaeldens-styreproblem/ - Kilde: Kongeloven, 1665 4. Oplyst enevælde: <ul style="list-style-type: none"> - Frederiksen, Peter, Knus Ryg Olsen og Olaf Søndberg (2012): "Oplyst enevælde" i <i>Grundbog til Danmarkshistorien</i>, 2. oplag, s. 124-125 - Uddrag fra <i>En kongelig affære</i> (film) 5. Forbrydelse og straf i midten af 1800-tallet: <ul style="list-style-type: none"> - Frederiksen, Peter, Knus Ryg Olsen og Olaf Søndberg (2012): "Enevælden i modvind" i <i>Grundbog til Danmarkshistorien</i>, 2. oplag, s. 133-138 - Kilde: Orla Lehmanns Falstertale, 1841 6. Slaget på Fælled – forbrydelse og straf under industrialiseringen: <ul style="list-style-type: none"> - Katrine Noes Sørensen og Linda Andersen (2008): <i>Slaget på Fælled</i>, s. 4-11, Skoletjenesten - Kilder: Louis Pio: Målet er fuldt!, Politidirektør Crones brev til justitsministeren, Politidirektør Crones bekendtgørelse af 4. maj 1872 om forbud mod folkemøde den 5. maj 1872 på Nørrefælled, Louis Pio om Slaget på Fælled, 1872 7. Mellemkrigstidens kulturkamp: <ul style="list-style-type: none"> - Ark om Kulturradikalismen - Kilder: Wilhelm Fredries maleri "Verdenskrigens faldne" (1937) og uddrag fra Broby-Johansens forsvarstale (1922) 8. Opsamling på perioderne <ul style="list-style-type: none"> - Frederiksen, Peter, Knus Ryg Olsen og Olaf Søndberg (2012): "Danmarkshistorien i korte træk", 2. oplag, s. 287-292

Omfang	10 blokke
Særlige fokuspunkter	<p>I dette forløb har temaet været ”forbrydelse og straf”. Formålet med forløbet har været at træne periode- og sammenhængsforståelse med udgangspunkt i udvalgte nedslag fra 1000-1930’erne. Indenfor hver periode har vi haft fokus på, hvad der anses for en ’forbrydelse’, og hvad dette fortælle os om samfundet og magtforholdene. Forløbet har også skulle skabe refleksioner over, hvilken udvikling der er sket indenfor måden, forbrydere straffes på, og i vores syn på ’rigtigt og forkert’. Samtidig har forløbet kørt parallelt med dansk og skulle give indblik i fagernes forskellige metoder i form af analyse og fortolkning vs. kildekritik.</p> <p>Berørt kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Danmarks tilblivelse (de første love) - Dansk demokrati (liberalisters krav om en fri forfatning) - Industrialisering (arbejderklassens kamp for en bedre tilværelse) <p>Centrale faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Opnå viden om for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie – Kunne dokumentere viden om forskellige samfundsformer – Opnå viden om samfundsmæssige forandringer og kunne diskutere periodiseringsprincipper – Kunne bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien – Opnå viden om fagets identitet og metoder
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, pararbejde.

Titel 3	Danmark i krig - vikingetid og krigene fra 1848 og frem.
Indhold	<p>Smitt: Bonne Larsen og Thorkil Danmarkshistorisk oversigt, 2. udg. s. 7-15 og 58-63. Kilder om vikingetogterne og Harald Blåtands dåb.</p> <p>Olaf Søndberg: Danmark i krig, Systime 2012, s. 36-39, 45-51, 56-57, 89-94, 137-139, 144-154,</p> <p><u>Sup. Stof:</u> Kilder: Olaf Søndberg: Danmark i krig, Systime 2012, s 109-113, kilder til 2. verdenskrig og s. 164-165, krigens (Afghanistan) omkostninger.</p>
Omfang	Anvendt uddannelsestid: 10 blokke
Særlige fokus-punkter	<p>Danmarks tilblivelse: Vikingetogterne – baggrund, forudsætninger og forløb. Kongemagten udvikling og betydning under Harald Blåtand og Svend Tveskæg. Forklaringen på Danmarks tilblivelse og hvordan Danmark bliver en del af den europæiske kulturkreds.</p> <p>De slesvigske krige med fokus på 1864.</p> <p>Dansk udenrigspolitik under 2. Verdenskrig Samarbejdspolitik og bruddet med Tyskland i sommeren 1943 herunder modstandsbevægelsen og dens betydning.</p> <p>Dansk udenrigspolitik efter 1989. Årsager til og konsekvenser af overgangen til den aktivistiske udenrigspolitik efter 1989. Jf. også om folkedrabet i Bosnien (titel 1)</p> <p>Faglige Mål og kompetencer:</p> <p>Analysere mentalitet i tid og rum. Reflektere over hvad det er der skaber national identitet. Mindekultur og billedanalyse. Historiebevidsthed og brug af samtidige kilder og film.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde. DHO-opgave

Titel 4	Renæssancen og de store opdagelser
Indhold	<p><u>Materiale</u></p> <p>Baggrund:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Torben Peter Andersen: "Historiens kernestof", Forlaget Columbus (2007), s. 54-58 <p>Om verdensbillede og kirken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Film: Den bevægede jord (2008), 52 min. Filmcentralen - Film: Tycho Brahe; Kongen af Hven, 39 minutter http://www.dr.dk/Gymnasium/Historie/Historie_foer_1914/Udsendelser/Artikler/liv.htm - "Giordano Bruno - den modige munk" s. 181-182 i Kim Beck Danielsen & Sanne Stemann Knudsen: "Renæssancen - da mennesket kom i centrum", Systime 2005. <p>Om overgangen fra middelalder til renæssance.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Carl-Johan Bryld: "Verden før 1914", Systime, s. 123-124 og s. 132-133. - Jan Lindhardt: Renæssancen og vor tid (1992) fra Kim Beck Danielsen & Sanne Stemann Knudsen: "Renæssancen - da mennesket kom i centrum", Systime 2005, s. 198-199. <p>Om menneskesyn, humanisme og kunst.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Carl-Johan Bryld: "Verden før 1914", Systime, s. 125-127. <p>Baggrund om reformationen. Fra Carl-Johan Bryld: "Verden før 1914 - i dansk perspektiv", Systime 2008, s. 132-137.</p> <p>Columbus' brev 7. juli 1503. Fra "De store opdagelser", P.C. Willemoes Jørgensen. Historiske kilder redigeret af Rudi Thomsen, Gyldendal, 1974, s. 94-9</p> <p>Om opdagelserne. Ulrik Grubb, Knus Helles og Bente Thomsen: "Overblik. Verdenshistorie i korte træk", Gyldendal, s. 80-83</p> <p>Om verdenskort og verdensbilleder. Et uddrag fra "Opdagelserne. Kulturmøder eller kultursammenstød?", Flemming Kiilsgaard Madsen og Henrik Skovgaard Nielsen, Munksgaard, 1995, s. 26-29.</p> <p>Baggrund om opdagelserne. Ulrik Grubb, Knus Helles og Bente Thomsen: "Overblik. Verdenshistorie i korte træk", Gyldendal, s. 84-89</p> <p>Kilde: Atahualpa tages til fange. Sammenskriv af Johan Bryld: "Verden før 1914", Systime: http://ibog.verdenfoer1914.systime.dk/index.php?id=144. Og "Opdagelserne", Flemming Kiilsgaard Madsen et al., s. 37-39.</p> <p>Filmklip fra "1492: Conquest of Paradise", de første 20 minutter af filmen. Hvordan fremstilles Columbus - som middelalderlig eller som renæssancemand?</p> <p>Kilde: John Mandevilles rejsebeskrivelser. Fra "De Store Opdagelser", Thomas Ohrt, 2001, Systime, s. 21-23.</p> <p>Kilde: Columbus' Santangelbrev, 15. februar 1493. Fra "De store opdagelser", Thomas Ohrt, Systime, s. 59-64.</p> <p>Teori om "Kultur, fremmedbilleder og kulturmøder". Fra Marianne Rostgaard og Lotte Schou: "Kulturmøder i dansk kolonihistorie", Gyldendal 2010, s. 20-21.</p> <p>Apocalypto sacrifice scene (4min): https://www.youtube.com/watch?v=aG8WqEyXIyc</p> <p>Filmklip fra "1492: The Conquest of Paradise" med forskellige fremmedbilleder.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 56min-61min

	<ul style="list-style-type: none"> - 1t48min - 1t50min <p>Kilder af De las Casas og De Sepulveda. Fra: Madsen, Flemming Kilsgaard og Henrik Skovgaard Nielsen: <i>Opdagelserne – kultur møder eller kultursammenstød?</i>, Munksgaard, 1996, s. 46-51.</p> <p>Tre af eftertidens billeder af kultur mødet. Fra Flemming Kilsgaard Madsen og Henrik Skovgaard Nielsen: ”Opdagelserne – kultur møder eller kultursammenstød?”, Munksgaard 1996, s. 67-69.</p>
Omfang	Ca. 9 lektioner af 95 min.
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> - En kilde kan ofte både bruges som levn og beretning. - Kildekritiske begreber: Udsagnsevne og udsagnskraft. Tendens. - Skelne mellem forskellige årsagsforklaringer (interne, eksterne, aktør, struktur). <p><u>Kernestof</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Verden uden for Europa. - renæssancen - reformationen - kolonisering <p><u>Faglige mål</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling - dokumentere viden om forskellige samfundsformer - analysere samspillet mellem mennesker, natur og samfund gennem tiderne - analysere eksempler på samspil mellem materielle forhold og menneskers forestillingsverden - forklare samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper - reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende - bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien - formidle historisk indsigt på forskellige måder og begrunde dem - demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
Væsentligste arbejdsformer	Kildeanalyse, gruppearbejde, elev præsentationer, pararbejde, klassediskussioner.

Titel 5	Dansk Vestindien
Indhold	<p>1. lektion Introduktion til forløbet. Hvilke problemstillinger er forbundet med Danmarks koloniale fortid i Vestindien? Artikel fra Information, 15/2 2008: ”Slavernes glemte børn træder frem”, Alex Frank Larsen. Diverse billeder fra Vestindien dengang og i dag.</p> <p>2. lektion Hvordan så danskerne på øernes afrocaribiske befolkning? Menneskesyn og oplysningstid. Kilder: Uddrag fra Philip Gardelins reglement. Uddrag fra læge Poul Iserts rejsebeskrivelser. Annonce for slaveaktion fra 1770. Billede af Victor Cornelins. Uddrag fra plantageejeres optegnelser.</p> <p>3. Lektion Samme som ovenstående + perspektivering til ’White Man’s Burden’ (1899) af Rudyard Kipling (supplerende stof).</p> <p>4. Lektion Kronologi og overblik. Gruppearbejde med forskellige områder af Dansk Vestindisk historie: - Kolonisering af øerne, motiver og baggrund - Udvikling frem til 1848 - Slaveoprøret i 1848 - Peter von Scholten og hans rolle - Perioden efter 1848 & David Hamilton Jackson - Øerne i dag</p> <p>5. Lektion Hvordan var holdningen til salget af øerne på de dansk vestindiske øer blandt hhv. afroamerikanerne og de hvide plantageejere? Kilde: Tabel – sukkerpriser fra 1733-1850. Kilde: Artikel fra afroamerikanernes ”egen” avis The Herald, 14. august, 1916. Kilde: Artikel fra de hvide plantageejeres avis West End News, 10. marts, 1916.</p> <p>6. Lektion Fremstillingen af vores dansk vestindiske fortid i medierne i dag, samt betydningen af disse fremstillinger. Artikel: Gudrun Marie Schmidt, ”Slaver i Dansk Vestindien får ansigt i gamle efterlysninger”, Politiken, 29. dec., 2016. http://politiken.dk/kultur/art5764168/Slaver-i-Dansk-Vestindien-f%C3%A5r-ansigt-i-gamle-efterlysninger Artikel: ”Temalørdag – Vort Tabte Paradis”, 24. sept., 2003. https://www.dr.dk/presse/temaloerdag-vestindien-vort-tabte-paradis</p>

	<p>Uddrag fra Hammerslag i Vestindien (1:2), DR, 21. januar, 2017.</p> <p>7. Lektion Undskyldningspolitik. Skal og kan Danmark sige undskyldt for vores kolonitid i Vestindien? Hvor går grænsen for hvad der kan siges undskyldt for? Artikel: Maja Bach Madsen, ”Danmark kan ikke undskyldes for slavehandel”, Videnskab.dk, 27. august, 2012. Diskussion af om Danmark skal sige undskyldt eller ej ud fra selvfundne artikler, der behandler problemstillingen.</p> <p>8. Lektion Hvordan kan holdningen til og fremstillingen af de tidligere danske kolonier ændres? Opsamling og afrunding af forløb. Artikel: Louise Sebro, ”Danmark og den koloniale fortid”, 2006. Artikel: Morten Nielsen, DF får millioner til markering af Vestindiske øer: - Mærkværdigt, Tv2.dk, 20. nov., 2015.</p>
Omfang	Ca. 10 lektioner af 95 min.
Særlige fokuspunkter	<p>Særlige fokuspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mennesket som historieskabt og historieskabende - Historiebrug: sammenhæng mellem historie og national identitet - Menneskesyn <p>Berørt kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kolonisering - Kulturmøder/mødet med fremmede kulturer - Menneskesyn - Oplysningstidens tanker og idealer - National identitet - Afkolonisering <p>Centrale faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie, verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling - Formulere historiske problemstillinger og relatere disse til deres egen tid - Bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler

	på brug af historien
Væsentligste arbejdsformer	Kildeanalyse, gruppearbejde, audio præsentation, pararbejde, quiz.

Titel 6	Mellemkrigstid og Danmarks besættelse + introduktion til historiebrug
Indhold	<p>1. Lektion Intro til nyt forløb. Overgang fra 1. Verdenskrig til 2. Verdenskrig og Versailles-traktatens rolle heri. Dolkestødslegenden. Oversigt over det nye Europa – kort. Baggrundsstof: Andersen, Torben Peter: Historiens kernestof, Versailles-traktaten, s. 134, Columbus, 2007.</p> <p>2. Lektion Mellemkrigstid I: Træne mundtligt fremstilling samt arbejde med forskellige aspekter af mellemkrigstiden som gruppearbejde.</p> <ul style="list-style-type: none"> - USA i 1920'erne, Verdenskrise, Keynes - Danmark - Sovjetunionen - Fascisme og nazisme - Individualitet, modernitet og kollektivism <p>Kilde: 'Den tyske hærledelse giver op', d. 3. Oktober, 1918. Baggrundsstof: Andersen, Torben Peter: Historiens kernestof, Mellem to krige, s. 135-144, Columbus, 2007.</p> <p>3. Lektion Mellemkrigstid II: Fokus på samspillet mellem tekst og kontekst. Træne analyse af tabeller. Baggrundsstof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Priihold, Else, Den tyske inflation, <i>Verden i krig og krise</i>, s. 42-45. - Carl-Johan Bryld, Verdenskrisen 1929, <i>Verden efter 1914: I et dansk perspektiv</i>, iBog, Systeme.dk <p>Kilde: Tabeller om arbejdsløshed og industriproduktion, fra <i>Store Linjer I Verdenshistorien</i>, s. 185.</p> <p>4. Lektion Intro til Danmarks besættelse. Fokus på besættelsestidens betydning i dag og hvorfor der findes forskellige tolkninger og brug af perioden? Artikel: Brian Mikkelsen, <i>Brian Mikkelsen i modvind efter 9. april-opdatering på Facebook</i>, Tv2.dk, 9. April, 2015. Projektarbejde om forskellige aspekter af Danmarks besættelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 9. april (Danmark bliver besat) - Samarbejdspolitikken - Den danske modstandskamp - Augustoprøret 1943

- Evakueringen af de danske jøder
- Danmarks befrielse

Fokus på selvstændig opstilling af problemstilling og kildevalg.

5. Lektion

Videre arbejde med projektopgaver samt elevpræsentationer.

6. Lektion

Samarbejdspolitikken I.

Fokus på samarbejdspolitikken og nutidens brug og opfattelse af denne.

Samarbejdspolitikken centrale aktører:

- Thorvald Stauning
- Vilhelm Buhl
- Erik Scavenius
- P. Munch

Baggrundsstof: Samarbejdspolitikken under besættelsen, fra Danmarkshistorien.dk

Dilemmaspil fra 9april.dk

7. Lektion

Samarbejdspolitikken II.

Fokus på historiebrugsanalyse. Hvordan bruges samarbejdspolitikken i nutiden og i den politiske debat?

Kilde: Anders Fogh Rasmussen tale, 29. august, 2003, fra Danmarkshistorien.dk

8. Lektion

Modstandsbevægelsen.

Fokus på forskellige syn på modstandsbevægelsen og dens betydning.

Kildeanalyse.

Baggrundsstof: Olaf Søndberg, Modstandsbevægelsen, *Danmark i krig*, s. 92-93, Syntime, 2012.

Kilder:

- Mogens Fog, uddrag af radiotale, *Hyldest fra Frihedsrådet til alle, der har bidraget til nazismens nederlag*, holdt d. 5. maj 1945.
- Frode Jakobsen, uddrag fra radiotale, fra Frode Jakobsen: *Standpunkter*, Om modstandskampens betydning København: Fremad, 1966
- Aage Trommer, uddrag fra bogen *Disse fem år*, om jernbanesabotagen, 2001.
- Hans Kirchhoff, uddrag fra *Samarbejde og modstand under besættelsen*, Odense, 2001.

Modstandsbevægelsen på film. Fokus på motiver for at være med i modstandsbevægelsen og fremstillingerne af disse.

Korte klip fra:

- De Røde Enge, 1945.
- Drengene fra Skt. Petri, 1991.
- Flammen og Citronen, 2008.
- Hvidstengruppen, 2012.

	<p>9. Lektion</p> <p>Retsopgøret og afrunding af forløbet.</p> <p>Kausalkort med fokus på årsagssammenhænge som opsamling på forløbet.</p> <p>Baggrundsstof: Retsopgøret, fra Danmarkshistorien.dk</p>
Omfang	Ca. 13 lektioner af 95 min.
Særlige fokuspunkter	<p>Særlige fokusområder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Historiebrug: nutidens kamp om besættelsestiden og samarbejdspolitikken betydning <p>Faglige mål i fokus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Historiebrug: kunne forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien - centrale udviklingslinjer og begivenheder i dansk, europæisk og verdenshistorie - viden om forskellige samfundsformer <p>Kernestof i forløbet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ideologernes kamp - 2. verdenskrig <p>Fokus på kontinuitet og brud</p>
Væsentligste arbejdsformer	Kildeanalyse, gruppearbejde, audio præsentation, pararbejde, quiz.

Titel 7	Demokrati gennem tiderne + kronologiforløb
Indhold	<p>Lektion 1 Hvad er demokrati? Det arabiske forår. Demokrati som ”indholdstomt” og ubetinget positivt begreb.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anders Hassing: ”Da demokratiet blev opfundet og genopfundet”, Nationalmuseet 2012 (pdf), s. 3-6 - Video, Al Jazeera: Suicide that sparked a revolution: https://www.youtube.com/watch?v=47d6fyaOjRM <p>Lektion 2 Overblik over demokratiet i Athen. Særtræk og institutioner. De antikke styreformere.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anders Hassing: ”Da demokratiet blev opfundet og genopfundet”, Nationalmuseet 2012 (pdf), s. 7-15 - Videoer med Mogens Herman Hansen: http://verdenidanskperspektiv.systime.dk/index.php?id=1386 <p>Lektion 3 Kritik og forsvar af det athenske demokrati.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Baggrund om demokratiet i Athen. Fra ”Historie på tværs: Magt og mennesker”, Gyldendal 2012, s. 34-40. - Uddrag af Perikles’ gravtale. Fra Aksel Damsgaard-Madsen: ”Det athenske demokrati”, Gjellerup 1979, s. 91-93 - Uddrag af Pseudo-Xenofon om athenernes statsforfatning. <p>Lektion 4 Oplysningstid og oplysningsfilosoffer. Oplysningstidens ideer. Gruppearbejde og -fremlæggelser: Locke, Montesquieu og Rousseau.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anders Hassing: ”Da demokratiet blev opfundet og genopfundet”, Nationalmuseet 2012 (pdf), s. 16-21. - Filmklip om oplysningstiden: https://www.youtube.com/watch?v=BeNuTibYyLw&feature=youtu.be - Elevernes selvfundne materiale om hhv. Locke, Montesquieu og Rousseau. <p>Lektion 5 Borgelige revolutioner og det nye demokratibegreb. Den amerikanske revolution. Den franske revolution.</p>
Omfang	Ca. 8 lektioner af 95 min.

<p>Særlige fokuspunkter</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Introduktion til begrebshistorie - Diskussion af demokratibegrebets betydninger - Skelne mellem synkron og diakron tilgang <p><u>Kernestof</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - antikkens samfund - oplysningstiden - revolutioner og menneskerettigheder - dansk demokrati - nye grænser og konflikter. <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling - dokumentere viden om forskellige samfundsformer - analysere samspillet mellem mennesker, natur og samfund gennem tiderne - forklare samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper - indsamle og systematisere informationer om og fra fortiden - bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien - demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Kildeanalyse, gruppearbejde, pararbejde, klassediskussioner, elevoplæg.</p>

Titel 8	Imperialisme, nationalisme og optakt til 1. Verdenskrig
Indhold	<p>1. lektion – Intro og imperialisme: Begrebsdefinition Birgitte Holten, m.fl., <i>Historie på Tværs: Europa og de Andre</i>, Imperialismen, s. 123-128.</p> <p>2. lektion – Imperialismeteorier: Birgitte Holten, m.fl., <i>Historie på Tværs: Europa og de Andre</i>, Imperialismeteorier, s. 130.</p> <p>3. Lektion – The Scramble for Africa: Eurocentrisme Knud Helles, Store Linjer i Verdenshistorien, s. 166-167.</p> <p>4. Lektion – Nationalisme: Vollmond, Verdenshistorie 2, s. 37. Fokus 2, s. 88-98.</p> <p>5. Lektion – Nationalisme II: National identitet Forestillede fællesskaber. Benedict Anderson om dannelsen af national identitet, 1983.</p> <p>6. Lektion – Nationalisme og 1. VK Nationalistiske digte fra 'En verden uden krig' (både som tekster og som videoer på YouTube). Analyse af kort over Tyskland før samling.</p> <p>7. Lektion – Optakt til 1. VK: Årsagerne til 1. VK's udbrud Knud Helles, Store Linjer i Verdenshistorien, s. 144-45+171.</p> <p>8. lektion – 1. VK's udbrud: Vollmond, Verdenshistorie 2, s. 110-113. Tre forskellige tolkninger af hvorfor krigen startede.</p> <p>9. Lektion – Afrunding og historiebrugsintroduktion Introduktion til historiebrug og forskellige typer af historiebrug.</p>
Omfang	Ca. 9 lektioner af 95 min.
Særlige fokuspunkter	<p>Særligt fokus på selvstændig behandling af kilder.</p> <p><u>Kernestof</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Industrialisering - Imperialisme - Ideologernes kamp <p><u>Faglige mål</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie,

	<p>Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling.</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokumentere viden om forskellige samfundsformer. - formulere historiske problemstillinger og relatere disse til deres egen tid. - analysere eksempler på samspil mellem materielle forhold og menneskers forestillingsverden. - forklare samfundsmæssige forandringer og diskutere periodiseringsprincipper. - bearbejde forskelligartet historisk materiale og forholde sig metodisk-kritisk til eksempler på brug af historien. - formidle historisk indsigt på forskellige måder og begrunde dem.
Væsentligste arbejdsformer	Kildeanalyse, gruppearbejde, elevoplæg, pararbejde, klassesamtaler.

Titel 9	Den Kolde Krig + kronologiforløb
Indhold	<p><u>Lektion 1</u> Blokdannelse Fra 2VK til Kold Krig. • ”Overblik - det 20. århundredes historie”, s. 67 + s. 72-78 • Trumandoktrinen.</p> <p><u>Lektion 2</u> Stedfortræderkrige Afkolonisering. Fokus på Indo-Kina og Vietnam Krigene i Korea og Vietnam. Kildebehandling: Tretrinsmetoden. • ”Overblik - det 20. århundredes historie”, s. 79-86. • Tekstuddrag af Eisenhowers pressekonference 7.april 1954 (Dominoteorien). • Indledningen til Oliver Stones dokumentarserie ”The untold History of the United States”, http://hval.dk/mitcfu/materialeinfo.aspx?mode=1&page=1&pageSize=40&index=2&search=oliver%20stone&orderby=title&SearchID=bcd8602a-53c3-4dab-a1a8-6f9ba0ad42b8</p> <p><u>Lektion 3</u> Afspænding og afslutning Murens fald og Sovjetunionens sammenbrud. Om årsagsforklaringer i historiefaget. • ”Verden før 1914”, 2. udgave, Car-Johan Bryld, Sysytime 2012, siderne 290-292 og 297-304. Enkelte afsnit er forkortet væk. • Om historiske forklaringer, Winnie Færk & Jan Horn Petersen: ”Historie i brug”, Frydenlund (2013). • Lærerproducerede årsagskort. • Filmklip fra nyhedsudsendelser om murens fald. Side 22 af 33 • Epic rap battle, Russian leaders, https://www.youtube.com/watch?v=ZT2z0nrsQ8o</p> <p><u>Lektion 4</u> Cubakrisen og atomtruslen Hvorfor var man så bange? Og hvordan kom det til udtryk? Mere om årsagsforklaringer. • Lærerproducerede årsagskort til Sovjetunionens sammebrud. • Filmklip, Oliver Stone. • Filmklip om Cubakrisen. • Nuclear map: http://nuclearsecrecy.com/nukemap/</p> <p><u>Lektion 5</u> Våbenkapløb</p>

Undervisningsevaluering

Matrixarbejde og matrixfremlæggelser.

A. Duck and cover.

B. Hvis krigen kommer.

C. Atomvåben og musik.

D. Billeder fra samtid og eftertid.

E. Oprustning.

- A) Duck and cover. Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=IKqXu-5jw60>. Carl-Johan Bryld: "Verden efter 1914", Systime: <https://ibogverdener1914.systeme.dk/index.php?id=221>

- B) Hvis krigen kommer. <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-ogkilder/vis/materiale/uddrag-fra-pjecen-hvis-krigen-kommer-frastatsministeriet-1962/>

- C) Atomvåben og musik. Uddrag fra <https://koldkrig.systeme.dk/index.php?id=162> og https://en.wikipedia.org/wiki/Nuclear_weapons_in_popular_culture. Sting: "Russians"

(1985), <https://www.youtube.com/watch?v=wHylQRVN2Qs>

- D) Oprustning. Sammendrag af bl.a. <https://koldkrig.systeme.dk/index.php?id=247> og

<https://koldkrig.systeme.dk/index.php?id=178>

- E) Billeder fra samtid og eftertid. Uddrag fra

https://en.wikipedia.org/wiki/Nuclear_explosion ,

<http://www.faktalink.dk/titelliste/den-kolde-krig/den-kolde-krig-1950-1985> ,

<https://koldkrig.systeme.dk/index.php?id=221> og

<https://koldkrig.systeme.dk/index.php?id=247> og

http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/gallup-1961-international-undersogelse-om-magtbalance-mellem-oest-og-vest/?no_cache=1&cHash=6190e85dc6bfa4057c5d457fd88c4829

[no_cache=1&cHash=6190e85dc6bfa4057c5d457fd88c4829](http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/gallup-1961-international-undersogelse-om-magtbalance-mellem-oest-og-vest/?no_cache=1&cHash=6190e85dc6bfa4057c5d457fd88c4829)

Lektion 6

Ideologernes kamp

Om liberalisme og kommunisme (både politisk og økonomisk).

Marx' historieteori, historisk materialisme.

Drivkræfter og troper.

Side 23 af 33

- Lektietekst og lærerproduceret begrebspuslespil på baggrund af "Fokus 3: Fra verdenskrig til velfærd", Gyldendal, s. 11 og 13. Peter Frederiksen: "Ideologernes kamp", Systime: <https://ideologi.systeme.dk/index.php?id=142> og

<https://ideologi.systeme.dk/index.php?id=143>. Kai Otto von Barner: "Den kolde krig", Systime: <https://koldkrig.systeme.dk/index.php?id=1976>. Carl-Johan Bryld:

"Verden efter 1914", Systime: <https://ibogverdener1914.systeme.dk/index.php?id=920>.

[systeme.dk/index.php?id=920](https://ibogverdener1914.systeme.dk/index.php?id=920).

- Uddrag af Den amerikanske uafhængighedserklæring (1776), Adam Smith (1776), Den franske menneskerettighedserklæring (1789), Det kommunistiske manifest (1848).

Lektion 7

Propaganda

	<p>Kobling af ideologier og propaganda. Om kildebehandling: Tretrinsmetoden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opsamlingsstekst fra faktalink: http://www.faktalink.dk/titelliste/den-kolde-krig/helefaktalinket-om-den-kolde-krig • Propagandaplakater. • Propagandategnefilm. The Millionaire: https://www.youtube.com/watch?v=jETJt_zbnKk <p>Lektion 8 Historiens afslutning? Hvad er der sket siden Den Kolde Krigs afslutning? Nye konflikter. Ny Kold Krig? Den nye verdensorden, Fukuyama og Huntington. Historiesyn, kombination af troper og drivkræfter.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Henrik Bonne Larsen & Thorkil Smit: ”Verden i nyeste tid”, s. 7-13. • Lærerproduceret materiale om historiesyn. <p>Lektion 9 Prøvesæt om Vietnamkrigen Træne at stille de gode spørgsmål. Hvilke kilder kan bruges til at besvare hvilke spørgsmål. Træne kildebehandling: Tretrinsmetoden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baggrund om Vietnamkrigen fra Peter Frederiksen. ”Ideologiernes kamp”, Systime. • Miniexsomensæt om Vietnamkrigen: Tonkinbugtresolutionen, Johnson om USA’s involvering i Vietnam, Daniel Bailey, Joseph E. Sintoni, De amerikanske soldater i Vietnam, Pete Seeger, Herblock, Vietnamesiske propagandategninger, Mediernes krig, Meningsmålinger, Billeder.
Omfang	Ca. 9 lektioner af 95 min.
Særlige fokuspunkter	<p>Berørt kernestof</p> <ul style="list-style-type: none"> • ideologiernes kamp. • afkolonisering. • murens fald. • nye grænser og konflikter. <p>Centrale faglige mål</p> <ul style="list-style-type: none"> • redegøre for centrale udviklingslinjer og begivenheder i Danmarks historie, Europas historie og verdenshistorie, herunder sammenhænge mellem den nationale, regionale, europæiske og globale udvikling • formulere historiske problemstillinger og relatere disse til deres egen tid • formidle historisk indsigt på forskellige måder og begrunde dem
Væsentligste arbejdsformer	Kildeanalyse, gruppearbejde, audio præsentation, pararbejde, quiz.